

Parc Natural
de l'Alt Pirineu

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica

EUROPARC
Turisme Sostenible en
Espais Protegits

Parc Pirinenc
de Les Tres Nacions | Parc Pyrénéen
des Trois Nations

Acta

**SESSIÓ DE PARTICIPACIÓ DEDICADA AL SECTOR PRIMARI, EL
SECTOR DE LA TRANSFORMACIÓ I ELS APROFITAMENTS I GESTIÓ
DELS RECURSOS NATURALS**

09/01/2024, Llavorsí

Assistents

Albert Castellarnau

Anna Palau. mOntanyanes. Secretaria tècnica.

Andreu González Moreno. Projecte Boscos

Eva Tarragona. mOntanyanes. Secretaria tècnica.

Helena Barril Graells. Associació Esboïga

Ignasi de Castellarnau

Jordi Laguia Adosa

Josep Ticó Català

Josep Queró. Parc Natural Alt Pirineu

Juan Sinfreu

Maéva Rhéty

Manel Pérez

Marc Garriga Lujan. Parc Natural Alt Pirineu

Marc Pruñanosa Cabezas. Projecte Boscos

Maria Ancil Cusco

Maria Sinfreu

Desenvolupament de la sessió

- **Presentació del Pla estratègic del Parc Natural de l'Alt Pirineu.** Marc Garriga Lujan
- **Presentació sessió.** Eva Tarragona
- **Debat i aportacions dels participants:**

Aportacions recollides

VINCULADES A L'ACTIVITAT AGROARAMADERA

La major part d'aportacions ha incidit en que és prioritari realitzar un major esforç en reconèixer i atendre l'activitat agroaramadera com un dels principals garants de la preservació dels valors naturals i culturals del Parc. En particular, s'ha demanat la implicació directa de l'òrgan gestor del Parc per donar resposta a la necessitat de millorar la convivència entre l'activitat agroramadera i la fauna salvatge, especialment pel que fa a la presència de l'os.

S'han recollit altres aportacions que demanen el suport a l'activitat agrícola; que posen en valor l'acció feta fins ara al Parc i que incideixen en continuar donant suport a la

promoció i comercialització de les produccions locals; i també a la conservació del llegat arquitectònic vinculat a l'activitat agroramadera tradicional.

RECONeixEMENT I FOMENT DEL TREBALL ECOSISTÈMIC QUE REALITZA LA RAMADERIA EXTENSIVA PER A LA CONSERVACIÓ DELS HÀBITATS I PAISATGES DE L'ENTORN DEL PARC

- Activar la Comissió Ramadera del Parc com a òrgan consultiu representatiu del sector agroramader del Parc.
- Activar els Contractes de conservació (o acords de gestió) previstos en el Decret de creació del PNAP, segons la seva disposició addicional segona, mitjançant una taula de treball amb participació de la Comissió Ramadera del Parc, la Direcció general de Polítiques Ambientals i el DARP.
- Mentre no s'activin els contractes de conservació, facilitar, ampliar i millorar els ordres d'ajuts destinats al foment de l'activitat agroramadera:
 - o Establir taules de treball entre Parc i sector per desenvolupar una proposta de línies d'ajut que respongui de forma més efectiva a les necessitats del sector i a la preservació dels hàbitats i la cultura associada
 - o Valorar la possibilitat de sol·licitar ajuts per part de pagesos del PNAP en terrenys que no son estrictament de l'àmbit del PNAP.
 - o Recuperar els ajuts a les explotacions d'oví, tot i que ja tinguin suport a l'hora de facilitar pastors/es per les agrupacions ramaderes que pasturen en terrenys d'àmbit del Parc.
 - o Flexibilitzar les possibles ordres d'ajuts. Per exemple, incrementant els percentatges de despesa elegible o els conceptes elegibles.
 - o Incrementar el suport tècnic i acompanyament per part del Parc a l'hora de sol·licitar ajuts.
- Impuls a les cremes controlades per al manteniment de les pastures de muntanya.
- Necessitat d'una interlocució vàlida a través del Parc per tractar les temàtiques que afecten la relació entre activitat agroramadera i la conservació de l'entorn a través de la Comissió Ramadera.

APROFUNDIR EN EL CONEIXEMENT, RECONeixEMENT I REPARACIÓ DELS DANYS I DESAJUSTOS OCASIONATS PER LA PRESENCIA DE L'OS (O ALTRES GRANS DEPREDADORS) SOBRE EL SECTOR AGRORAMADER I ELS HÀBITATS VINCULATS A LA SEVA ACTIVITAT

- Incorporació d'objectius i d'accions al Pla que abordin de forma específica la millora de la convivència entre la ramaderia i la presència de l'os. Conseqüentment, es demana la implicació directa del Parc en aquest assumpte.
- Aprofundir en l'anàlisi i reconeixement dels desajustos que ocasionen les mesures implantades de convivència entre l'os i l'activitat agroramadera per part de l'administració pública pel que fa a la conservació dels hàbitats de pastures del Parc. Per exemple, els problemes de sobrepastura i infrapastura ocasionats pel canvi de maneig dels ramats (agrupaments pastorals) a les muntanyes del Parc.

- Establir un protocol d'atenció als ramaders afectats (i potencialment afectats) per l'acció de l'os (o altres grans depredadors) que inclogui els conceptes d'empatia, restabliment del dany i cerca de solucions.
- Abordar l'impacte emocional sobre els ramaders causat per la pèrdua d'exemplars de bestiar deguts a atacs d'os (o altres grans depredadors).
- Reconèixer, a través de mesures de reparació, els impactes no directes (o colaterals) dels atacs de grans depredadors sobre la cabana ramadera, incloent possibles avorts, estrès, moviments d'animals fora del seu terreny habitual de pastura, etc.
- Intensificar i establir com a rutinàries mesures efectives per detectar i quantificar els possibles danys ocasionats per l'os (o altres grans depredadors). Per exemple, la inclusió de drons amb càmeres tèrmiques per detectar animals ferits o animals perduts.
- Establir mecanismes de transparència per a informar de forma periòdica i global de tots els danys ocasionats per ossos i atacs a la cabana ramadera.
- Establir mecanismes d'informació per alertar als ramaders de la possible presència de l'os en zones on hi hagi bestiar.

PRIORITZACIÓ D'ACCIONS PER AFAVORIR LA CONVIVÈNCIA ENTRE RAMADERIA I OS

- Incorporació de vaquers i equacers per part del Parc a les muntanyes de la seva àrea d'influència, especialment en aquelles que hi ha presència d'os.
- Facilitar collars GPS per a tota la cabana ramadera que passa l'estiu a les muntanyes d'àmbit del Parc.
- Instal·lació d'antenes portàtils amplificadores de cobertura en zones on no hi hagi senyal per possibilitar la localització dels GPS a muntanya.
- Incorporar al pla accions específiques que abordin la complexitat que suposa per als ramaders l'ús de mastins i gossos de protecció pels ramats i cercar fórmules per minimitzar el possible perill d'atac a persones.
 - o Valorar la instal·lació de tancats pels mastins per a ús diürn
 - o Valorar la possibilitat de que els mastins siguin propietat i estiguin gestionats per l'administració pública.

PRIORITZACIÓ D'ACCIONS PER AFAVORIR LA CONVIVÈNCIA ENTRE RAMADERIA I UNGULATS SALVATGES

- Establir com de "prioritat màxima" totes les accions incloses al pla que tinguin com a objectiu reequilibrar i reduir la presència d'ungulats i el control de la fauna salvatge sempre que afecti la població local.
- Incorporar accions per estudiar i implantar mesures per a reduir els efectes sobre la salut pública (zoonosis) de la sobre població d'ungulats.

PROMOURE EL CONEIXEMENT I LA GENERACIÓ DE COMPLICITATS ENTRE GESTORS DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I GESTORS LOCALS

- Organitzar estades de càrrecs electes i tècnics públics en explotacions agroramaderes de l'àmbit del Parc per tal de facilitar el coneixement mutu i entendre en profunditat la realitat i problemàtiques del sector.

MILLORAR L'ATRACTIVITAT DELS AJUTS DEL PARC PER A LA CONSERVACIÓ DE PATRIMONI CULTURAL

- Restablir els ajuts a bordes i altres construccions agrícoles, incloent els objectius de conservació patrimonial, i que aquests no estiguin necessàriament vinculats a l'activitat ramadera.
- Ampliar els conceptes elegibles d'aquests ajuts. Per exemple, incloent despeses associades a la realització de projectes tècnics, llicències, estudis ambientals, etc.
- Ampliar els ajuts a tot tipus de patrimoni construït i d'interès cultural del Parc. Per exemple, restauració de moles i molins, infraestructures preindustrials, etc.

SUPORT A L'ACTIVITAT AGRÍCOLA

- Incorporar accions per fomentar la instal·lació de persones agricultores.
- Valorar la possibilitat de que el Parc actuï com a intermediari per aconseguir comptar amb un banc de terres disponible a noves instal·lacions (també per a ramaderia).
- Impulsar la creació d'una botiga de productes locals prioritàriament destinada a la població local.
- Promoure l'ús i la recuperació de les varietats locals de plantes d'hort i ornamentals en el territori Parc amb l'objectiu de mantenir-les vives i que s'utilitzin de manera habitual entre la població i entre el sector de la restauració. Les accions concretes que es podrien dur a terme:
 1. Informar a la població de l'existència de les varietats locals i dels seus valors.
 2. Promoure la venda de planter.
 3. Promoure jornades de tast de les varietats locals, com per exemple, els tomàquets.

AMPLIAR ELS CONEIXEMENTS ENTORN A L'APICULTURA

- Arribar a un equilibri entre les abelles silvestres i les abelles domèstiques.
- Realitzar jornades d'apicultura.

CONCEPTES O ENFOCAMENTS A INCLOURE AL PLA

Es proposa incorporar al Pla objectius i accions que tinguin en compte la rellevància de la innovació i la bioeconomia com a impulsors de noves formes de desenvolupament sostenible.

Incorporar també com a elements rellevants la conservació de la identitat local i la connexió amb altres territoris de muntanya amb realitats similars.

INCORPORAR AL PLA ELS CONCEPTES D'INNOVACIÓ I BIOECONOMIA

- Impuls i suport al desenvolupament tecnològic i la innovació per a una gestió forestal i un sector primari més sostenible
- Impuls i suport a la bioeconomia com a eina per al desenvolupament rural i per fixar població.
- Impuls a la capacitació en treballs forestals.

INCORPORAR AL PLA ELS CONCEPTES D'IDENTITAT I CONNEXIÓ AMB ALTRES TERRITORIS DE MUNTANYA AMB REALITATS SIMILARS

- Incorporar accions per fomentar i preservar la identitat local.
- Identificar i establir contactes amb altres territoris de muntanya amb problemàtiques i necessitats similars a les del territori del Parc.

VINCULADES A LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA I L'ADAPTACIÓ AL CANVI CLIMÀTIC

INCIDIR EN UNA MILLOR GESTIÓ DELS RECURSOS, POSANT EL FOCUS EN LA GESTIÓ DE L'AIGUA

- Promoció de campanyes i accions de sensibilització, amb especial atenció al sector turístic.
- Valorar altres accions que puguin millorar la gestió de l'aigua i la conservació dels recursos hídrics.

AUGMENTAR ELS INDICADORS REFERENTS A L'ELABORACIÓ DE PLANS DE GESTIÓ

- Marcar com a objectiu mínim la realització de 5 nous plans de gestió (incloent-ne algun de flora).

VINCULADES A LA PERCEPCIÓ SOCIAL DEL PARC

Es proposa aprofundir en el coneixement de la percepció social del Parc; analitzar les causes que provoquen que una part de la població tingui una percepció negativa respecte a la figura de protecció i generar actuacions per millorar-la.

MILLORAR EL CONEIXEMENT SOBRE LA PERCEPCIÓ SOCIAL DEL PARC I INICIDIR EN AQUELLS ASPECTES CONTROVERTITS O QUE GENEREN DESENCONTRE

- Inclusió en el Pla d'un estudi de percepció del PNAP.
- Revisió dels compromisos adquirits en el Decret de creació del Parc i valoració de les actuacions realitzades i no realitzades.
- Valoració de les actuacions a realitzar per millorar la percepció social i del Parc.

VINCULADES AL FOMENT DE LA RECERCA

- Creació d'un laboratori al Parc en que es puguin fer anàlisis d'aigua, de sòls, etc. fomentant la recerca localitzada al territori.

ALTRES ESMENES

- AUGMENTAR LA PRIORITAT DE L'OBJECTIU "FIXAR POBLACIÓ", incidint més en aquelles accions destinades a les persones locals que no pas als turistes.
- SIMPLIFICACIÓ BUROCRÀTICA A L'HORA DE SOL·LICITAR AJUTS, AMPLIAR ELS CONCEPTES ELEGIBLES DE MANERA QUE RESPONGUIN MILLOR A LES NECESSITATS I INCREMENTAR EL PERCENTATGE DE DESPESA FINANÇADA.

Imatges de la sessió

